Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
3 АВГУСТ 1968 й.
ШАНБА
№ 180 (640).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Эртага Бутуниттифоқ темир йўлчилар куни

Тошкент тепловоз депосининг коллективи Бутуниттифоқ темир йўлчилар кунини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олмоқда. Депо коллективи барча топшириқларни ортиғи билан сифатли адо этиб, кўпгина давлат маблағи ва ёнилғи тежашга муваффақ бўлди.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) депонинг пешқадам темир йўлчиларидан машинист ёрдамчиси Пўлат Рўзиев ва машинист Хабибулла Исамуҳамедов ўртоқлар.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

Ҳар куни «Тошкент» станциясидан бутун 1913 йил мобайнидаги миқдорда пассажир жўнаб кетади.

* * *

Тошкент бўлими темир йўлчилари ўтган йили 20 минг квадрат метрга яқин турар жойга эга бўлдилар.

* * *

Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи темир йўлларининг узунлиги 132 минг километрдан ортиқ. Беш йилликда яна 7минг километр темир йўл қурилади.

Беш йилликда пўлат магистралларнинг юк обороти 23 процент кўпаяди. Бу ўсиш 450 миллиард тонна километр бўлиб, шунинг ўзи Англия, Франция, Германия Федератив Республикаси, Италия ва Япония темир йўлларини бирга олганда, уларнинг жами юк оборотидан икки баравар кўпдир.

* * *

1933 йилнинг ноябрида (Улуғ Октябрь 15 йиллиги арафасида) Москванинг «Динамо» заводи дарвозасидан «ВЛ» — Владимир Ленин серияли биринчи совет электровози чиқди. Ҳозир саноатимиз АҚШ, Англия, Германия Федератив Республикаси ва Япония каби йирик капиталистик мамлакатларга қараганда кўп электровозлар ишлаб чиқармоқда.

* * *

Совет темир йўллари ҳар йили 28 миллиард киловатт-соатдан ортиқ, яъни Чор Россиясининг барча электр станциялари ҳосил қилган электр энергияга қараганда 14 баравардан кўп электр энергия истеъмол қилмоқда.

* * *

Совет Иттифоқи ҳозирги вақтда Европа ва Осиёнинг 24 мамлакати билан темир йўл алоқасига эга.

* * *

22 корхона ва темир йўлчилардан ярим миллионга яқин киши орден ва медаллар билан мукофотланган. 377 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган, транспорт ходимларидан 70 киши эса, Давлат мукофотлари лауреатларидир.

УЙЛАР ЧАРОҒОН

Республикамиз энергетиклари кейинги йилларда саноат корхоналарини ҳамда қишлоқ аҳолисини электр қуввати билан тўла таъминлашда дурустгина муваффақиятларга эришмоқдалар. Электр қуввати ишлаб чиқаришнинг бундай тез суръатлар билан ривожланишида Тошкент область электр тармоқлари корхонаси коллективининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Корхона ташкил топганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо коллектив шунга қарамай талайгина ишларни амалга оширди. Дастлабки пайтда корхона ихтиёрида 1762 та трансформатор бор эди. Ҳозир уларнинг сони 2500 тага етди. Электр тармоқлари ҳам анча узайтирилди. Айни вақтда корхонадаги мавжуд электр тармоқларининг умумий узунлиги 11 минг 500 километр, трансформатор подстанцияларининг қуввати 590 минг киловатт амперга тенгдир. Бу қувват 150 минг хонадонни Ильич нурлари билан таъминлаш имконини беради.

1966 йилда коллектив областдаги мавжуд колхоз ва совхозларнинг хонадонларини батамом электрлаштирганлиги ҳақида Ўрта Осиёда биринчи, Иттифоқимизда тўртинчи бўлиб рапорт берди.

Корхонада рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини кенгайтиришга катта эътибор бериляпти. Шу йилнинг ўтган олти ойида 70 дан ортиқ таклиф киритилди. Илғор рационализаторлардан Орипов, Ламифский, Халилов ва Юсуповлар киритган фойдали таклифларнинг ўзи корхонага бир йилда ўн минг сўмга яқин иқтисодий фойда келтиради. Коллектив йил охиригача яна элликта таклиф киритиб, уларни ишлаб чиқаришга жорий этишни мўлжалламоқда.

Коллективнинг келгусидаги қиладиган ишлари улкан. Беш йилликнинг учинчи йили охиригача Юқори Чирчиқ районидаги «Шапман», Калинин районидаги Калинин номли ва «Назарбек», Ўрта Чирчиқдаги «Ғаллақудуқ» подстанцияларини қуриш ишлари ниҳоясига етказилади. Оҳангарондаги «Восточный» подстанцияси битказилиб, фойдаланишга топширилади. Бу қурилаётган подстанциялар аҳолини электр қуввати билан ўз вақтида узлуксиз таъминлаб туришда муҳим роль ўйнайди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1966 йил августдаги қарорида электр қувватидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида кўпроқ фойдаланиш вазифаси қўйилди. Бу вазифани амалга ошириш энергетиклардан электр қувватини кўплаб ишлаб чиқаришни тақозо қилади.

Электрлаштириш ва ривожлантириш учун электр қувватидан фойдаланишни қайтадан қараб чиқиш, электр тармоқлари схемалари оптимал вариантини ишлаб чиқиш керак. Шу мақсадда ҳар бир истеъмолчини икки ва ундан ортиқ подстанциялардан электр қуввати олиши имкониятини яратиш учун астойдил ҳаракат қилинмоқда.

Коллектив В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида шу йил охиригача истеъмолчиларга олдинги йилдагидан 10 миллион киловатт-соат кўп электр қуввати етказиб бериш, 100 километрдан ортиқ линияни реконструкция қилиш, умумий қуввати 19 минг киловатт амперга тенг бўлган 4 та подстанцияни ишга тушириш каби мажбуриятлар олган. Ҳозир бу ерда шу мажбуриятларни бажариш учун кенг ҳаракат бошланиб кетди.

КОНВЕЙЕРДА ЯНГИ ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАЛАРИ

«Ташсельмаш» заводининг меҳнатсевар машинасозлари шу кеча-кундузда тўрт қаторли 14ХВ—2,4 маркали «Ўзбекистон» пахта териш машинасини оммавий равишда кўплаб ишлаб чиқаришга киришдилар. Бир йўла тўрт қатор эгатдаги пахтани терувчи бу машина мамлакатимиз пахтакорларининг энг яқин ёрдамчиси бўлиб қолади.

СУРАТЛАРДА: (пастда) янги агрегатларни конвейер усулида йиғиш.

Юқорида — пешқадам йиғувчи слесарь коммунист Усмон Иброҳимов.

М. Нуриддинов фотолари.

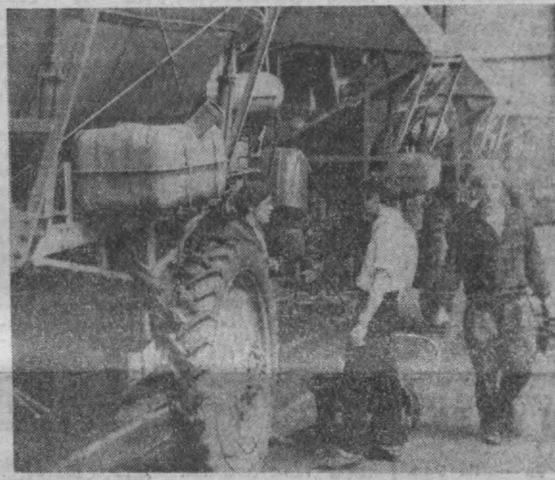

Байроқдорлар

Пойтахтимизнинг қайси томонига боқманг, ҳамма ерда Россия Федерациясининг турли бурчакларидан келган қурилиш поездларининг бинокорлари қўли билан тикланган уй-жой, маданий-маиший ва бошқа биноларни кўрасиз. У биноларнинг ҳар бирида Сибирнинг узоқ ўрмонзорлари, Уралнинг бойликлари ва Сталинграднинг қаҳрамонлиги, Ленинграднинг жасорати ўз ифодасини топган.

Россия бинокорлари қурган уйлар қулай ва ёруғлиги билан хонадонларни хушнуд қилмоқда. Қардош бинокорлар ўз мажбуриятларини муддатидан олдин бажариш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Айниқса уларнинг қурувчилар куни олдидан олган қўшимча мажбурияти ниҳоят улкан.

Куни кеча «Росташстрой» тресги коллективи Москвадан хушхабар олди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида бу коллектив 1968 йилнинг иккинчи кварталида эришган муваффақиятлари учун СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Кўчма Қизил Байроғи билан тақдирланди.

Иккинчи квартал планини бажаришда Тула, Москва, Волгоград, Воронеж, «Востокоподземстрой» қурилиш монтаж поездларининг коллективлари катта ҳисса қўшдилар. Улар ярим йиллик планни муддатидан олдин бажаришни таъминладилар, июль ойи планини ҳам барвақт бажардилар.

Эришилган муваффақиятда Москва қурилиш-монтаж поездининг Данилов, Шульгин бошлиқ, Волгоград қурилиш-поездининг Деревянкин, Могушев ўртоқлар бошлиқ бригадалари катта ҳисса қўшдилар. Ҳозир бу коллективлар йиллик планни ҳам муддатидан олдин бажариб, янги уйларни тошкентликларга тақдим қилиш учун астойдил курашмоқдалар.

МЎЪЖИЗАЛАР ШАҲАРЧАСИ

Бу шаҳарчага ташриф буюрган меҳмонни робот-шлагбаум кутиб олади. У меҳмонларга қарата «Кимсиз, қаерга бормоқчисиз?» деган саволларни беради. Ана шу саволларга жавоб олгандан кейингина ёш техниклар лагерига киришга рухсат берилади.

Бу лагерда ҳар қадамда мўъжизани учратишингиз мумкин. 50 метр узунликдаги кўл, аттракцион ва байдаркаларнинг ҳаммаси республика ёш техниклар станцияси тўгарак аъзоларининг ишидир. Уларнинг кучи билан бу ерда куйловчи фонтан, радиолаштирилган лагерь ташкил этилган. Палатка лабораторияларида эса иш янада авжида. Ёш конструкторлар яқинда телескоп яратдилар. Бу телескоп орқали Ойнинг ҳаракатини кўриш, Сатурн, Венералар ҳаракатини кузатиш мумкин. Ёш конструкторлар автоматик кран қурилишини ҳам тугаллаш арафасида туришибди. Бу автоматик кран Москвадаги Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига юборилади. Ёш киносаёҳатчиларнинг ҳам ишлари бошидан ошиб ётибди. Улар Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг буюртмасига биноан ўзларининг лагерлари тўғрисидаги фильмни суратга олмоқдалар.

Бу лагерь Тошкентдан 100 километр узоқликда жойлашган бўлса-да, бу ерда фақатгина республика ёш техниклар станциясининг тўгарак аъзолари ҳордиқ чиқариб қолмасдан, балки Ўзбекистон областларидан ҳам ёш техниклар келиб туришади. Уч смена давомида бу ерда 300 дан ортиқ бола мароқли ҳордиқ чиқаради.

Лагерь директори Ш. Алиев, тўгарак раҳбарлари В. Морозов, Г. Коптелов, Л. Барановский ва О. Винникова ўртоқлар болаларнинг бу ерда мароқли ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма шарт-шароитларни муҳайё этмоқдалар.

Қурилиш майдонларида

МУДДАТИДАН ОЛДИН

Раҳим Зиёевнинг номи фақат пойтахтимиздагина эмас, балки республикамиздаги бошқа шаҳарларда ҳам мақтов билан тилга олинади. У бошқараётган комплекс бригада республикада биринчилар қатори хўжалик ҳисобида ишлашга ўтган. Бу усулнинг устунлиги амалда синалди. Бригада коллективи ҳамиша ойлик ва квартал топшириқларини ортиғи билан бажариб келмоқда.

Раҳим Зиёев бригадаси 153-қурилиш трестининг 1-қурилиш бошқармасида ишламоқда. Трест қолоқ бўлса ҳам, бу коллектив ҳамиша илғор. Ҳозир бригада пойтахтнинг «Марказ-6» кварталида уй-жой қурилиши планини ортиғи билан адо этмоқда. Июль ойи плани ҳам муддатидан тўрт кун олдин бажарилди.

ПЕШҚАДАМ БОШҚАРМА

Махсус пўлат монтаж трестига қарашли 1-монтаж бошқармасининг коллективи олти ойлик ишлаб чиқариш планини 109,9 процент бажариб, меҳнат унумдорлигини 109,5 процентга етказган эди. Бу коллектив социалистик мусобақада иккинчи кварталда қўлга киритган ютуқлари учун Ўзбекистон ССР Махсус монтаж министрлиги ва Қурувчилар Касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Мусобақада биринчи участка олдинда бормоқда. Бу коллектив июль ойи планини ҳам анча ортиғи билан бажарди.

Социалистик мусобақани кенг қулоч ейдиришда кундалик нормаларини 150-180 процентга етказиб бажараётган Ртишчев, Беляков, Хоралкин, Раҳматов, Сюзин ва Попов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг коллективлари намуна кўрсатмоқдалар.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Бу икки қиз Тошкентга 1967 йилнинг декабрида Россиядан келишган. Тажрибали мотористка Екатерина Гришаева Викси шаҳридан келганда уни Грачев бошлиқ сувоқчилар бригадасининг қоришма пульт бошқармасига қўйишди. Кунлик иш ҳажми унинг қанчалик ишлашига боғлиқ. Ўз ишини яхши билган Екатерина ҳамиша топшириқни ортиғи билан бажармоқда.

Валя Зайцева эса Чувашистондан келган. У — сувоқчи. Валя иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланмоқда. Шунинг учун ҳам унинг иш сифати яхши.

Ҳар икки дугона Горький қурилиш-монтаж поездининг ёшлар бригадасида ишлаб, кунлик нормаларини ортиғи билан бажармоқда.

Ю.

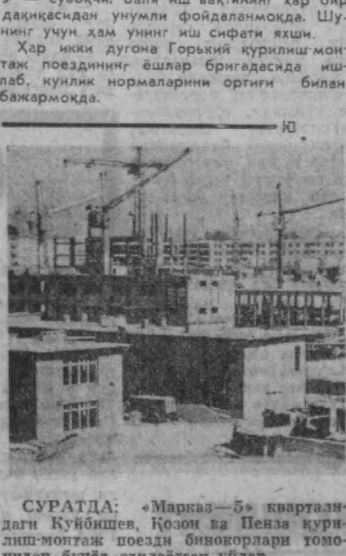

СУРАТДА: «Марказ—5» кварталидаги Куйбишев, Қозон ва Пенза қурилиш-монтаж поезди бинокорлари томонидан бунёд этилаётган уйлар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СЪЕЗДГА ТАЙЁРГАРЛИК

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Август ойининг охирида Чикагода демократик партиянинг съезди ўтказилади ва бу съездда президентликка номзод кўрсатилади. 15 мингдан ортиқ солдат, полиция ходимлари ва турли федерал хизмат агентлари съезд ўтказиладиган бинони кундузи ҳам, кечаси ҳам қўриқлайдилар. Делегатлар истиқомат қиладиган меҳмонхоналар ҳам шундай қўриқланади. Иллинойс штати полициясини, Мичиган кўли қирғоқ соқчилиги кучларини ва федерал текширув бюросининг барча маҳаллий бўлимларини шай қилиб қўйиш мўлжалланади. Ҳарбий-ҳаво кучларининг разведкачи самолётлари шаҳарнинг съезд ўтказиладиган биносига туташ районларини махсус фотосуратга олдилар. Бундан мақсад — иҳота иншоотларини қуриш, вертолётлар қўнадиган майдонларни жойлаштириш планларини ишлаб чиқишдир.

Аммо президентликни даъво қилаётганларни ва съезд делегатларини қўриқлаш учунгина бундай чоралар кўрилмаётир. Демократик партия ҳукуматининг ташқи ва ички сиёсатига қарши норозилик намойишлари шу ерда ўтказилишини кўзда тутиб ҳам шундай чораларни кўрмоқдалар. Съезд ишлаб турган кунларда ўтказиладиган ана шу намойишларга тайёргарлик кўришда Америкадаги урушга қарши кўп ташкилотлар ва негрларнинг ташкилотлари қатнашмоқдалар.

ЎҚ-ДОРИ ЗАВОДИДА ПОРТЛАШ

ПАРИЖ, 1 август. (ТАСС). Португалия мустамлакаси Анголанинг бош шаҳри Луандадан олинган хабарларда айтилишича, шу шаҳардаги ўқ-дори заводида катта портлаш рўй берган. Портлаш натижасида ҳалок бўлганлар бор.

Хабарларда айтилишича, Анголанинг озодлик учун курашувчи ватанпарварларига қарши урушда Португалия мустамлакачилари ишлатаётган қурол-яроғ ишлаб чиқарувчи мана шу ўқ-дори заводида бу билан иккинчи марта портлаш юз берди.

АРЗОН «ТЎП ЕМИ»

«Вос де Мехико» газетаси Вьетнамдаги уруш учун Латин Америкаси ёшларининг ёлланаётгани тўғрисида

Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши бутун дунёда норозилик кучайиб кетаётганлиги Пентагон сиёсатдонларининг ташвишини ошириб юборди. Улар ноҳақ иш учун урушишни истаганларни топишга қийналишиб қолмоқда. Ҳозир Америка Қўшма Штатлари барча қитъалардан ёлланувчилар, шу жумладан Латин Америкаси мамлакатларидан ёлланувчиларни излаб юрибди.

Ёлловчилар ўз ватанига камбағалликдан эзилиб, тирикчилик учун маблағ топишда қийналиб юрган кўпгина ёш Латин америкаликларни турли йўллар билан оғдириб олишга муваффақ бўлдилар. Мексикада чиқадиган «Эксельсиор» газетасининг жуда ҳам камайтириб эълон қилган маълумотларига қараганда, фақат мексикаликларнинг ўзидан 6 минг киши Жанубий Вьетнамда Пентагон байроғи остида урушмоқда. Янги ёлланганларга Американинг ҳарбий мундирларини илдиришиб, уларни жангнинг энг аёвсиз участкаларига ташлашяпти. Қўшма Штатлар жанубидаги ер эгалари бир вақтлар ўз қулларини эрксизлик бозорига олиб бориб сотаётган пайтда қандай мақтаган бўлсалар янкилар ҳам янги ёлланганларнинг жанговарлик сифатларини ана шундай қилиб кўкларга кўтаришяпти.

Бугунги кунда Латин Америкаси қитъасидаги кўпгина республикаларга жўнатилган жойи «Вьетнам» деб ёзилган қфрахатлар келиб турибди. Перуда чиқадиган «Экспресо» газетаси яқинда Пентагон ёлловчилари «электроника ва инглиз тилини ўрганиш» мақсадида Вьетнамга саёҳат қилишга кўндирган лималик 23 яшар Эдуард Браньеснинг тақдири ҳақида хабар қилди. Маълум бўлишича, Эдуарднинг қўлига милтиқ бериб фронтга жўнатишган экан, Кўп ўтмай ёш перуаик Меконг дарёси водийсида жойлашган тўқайзорлардан бирида партизанлар ўқидан ҳалок бўлибди. Пентагоннинг маълумотларига қараганда, 1967 йили Вьетнамда 1300 Латин америкалик гражданнинг ёстиғи қуриган.

Жанубий Вьетнамга жўнатиш учун АҚШ армиясига ёлланувчиларни қидириш давом этмоқда. Америкалик ёлловчилар ҳар қандай воситалардан, шу жумладан Латин Америкасидаги суверен давлатларнинг қонунларини тўғридан-тўғри бузишдан ҳам тоймаяптилар. Мексика коммунистларининг газетаси «Вос де Мехико» Пентагон сиёсатини фош қилиб чиқди. У қитъа территориясидаги яширин ёлловчилар кенг тармоғи фаолияти тўғрисида хабар берди. «Сахийлик билан қилинган хайр-эҳсонга учган бўлажак каллакесарлар Мексика чегараси орқали Американинг Техас штатига жўнатилмоқда, деб ёзади газета. У ерда охирги расмийлаштириш амалга оширилади. Янги ёлланганлар қисқа муддатли тайёргарликдан ўтгандан кейин Вьетнамга жўнатилади. «Вос де Мехико» газетасининг хабар қилишича, барча расмиятчиликлар, аниқроқ қилиб айтганда, мамлакат ичидаги ҳарбий хизматга мажбурий кишилар учун Америка армияси томонидан белгиланган нормалар охирги чегарасигача қисқартирилган. Латин Америкасидан келган гражданларни АҚШ қуролли кучлари сафига ёзиш учун мураккаб ҳужжатлар расмийлаштирилиши ўрнига улар Техасдаги ёлловчи пунктга шахсан келишлари ва юзаки медицина кўригидан ўтишларининг ўзи етарли. Ўз-ўзидан маълумки, боқувчиси Ҳинди-Хитойда ўлган тақдирда ҳам унинг оиласи ҳеч қандай мададсиз ва имтиёзсиз қолади.

АҚШ империалистлари, деб қайд қилади пировардида «Вос де Мехико» газетаси, маҳаллий маъмурларнинг иштирокида қонунларни бузган ҳолда кўпгина Латин америкаликларни ўзларининг Вьетнам халқига нисбатан геноцидига шерик қилиб қўйдилар. Америкалик ҳарбий сиёсатдонлар Рио-Гранседан жанубга «тўп еми»нинг янги партияларини излаш ниятида нигоҳ ташламоқдалар.

(АПН).

«ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДИНИНГ 1036 КУНИ»

Сиёсий адабиёт нашриёти нашр этган китоб шу ном билан аталади. Жон Ф. Кеннеди АҚШ президенти лавозимида 1036 кун бўлган эди. У президент бўлишидан олдин демократик партияда ҳам, республикачилар партиясида ҳам ўзининг сиёсий рақиблари билан узоқ вақт кураш олиб борган эди.

Китоб АҚШнинг 35-президенти Кеннеди ҳукуматининг ташқи сиёсатига бағишланган. Китобнинг автори юридик фанлари кандидати Анатолий Громико Американинг 60-йиллардаги мураккаб ва зиддиятли сиёсий ҳаётини тасвирлайди, АҚШнинг ташқи сиёсий йўлини кимлар ва қандай белгилаб бераётганлигини кўрсатади, Америка империализмининг агрессивлиги ва авантюризми кучайиб бораётганлигига қандай ҳоллар сабаб бўлганлигини таҳлил этади.

(ТАСС).

ПОЙТАХТНИНГ КАТТА ДАРВОЗАСИ

Перрон тўла одам. Уларнинг бир қисми вагонлардан тушган кишиларни гулдасталар билан қарши оладилар. Баъзилари чемоданлар ва совға-саломлар билан оғна-оғайниларн, ёру-биродарлари ва таниш-билишларини узоқ-яқин сафарга яхши ният билан кузатиб қўядилар. Вагонга чиқаётганлар ва ундан тушаётганлар қалбида чексиз миннатдорчилик туйғулари ёлқинланаётганлигини уларнинг чеҳраларидан яққол тасаввур қилиш мумкин.

Ёрқин чеҳраларнинг бунчалик севинчи боиси нима? Улар узоқ йўл босиб, поездда сафар қилишди. Ана шу сафар давомида уларга ҳамиша йўлдош ва меҳрибон бўлган кишилар бор. Уларнинг бунчалик куйгунчаклиги ва одам-охунлиги пассажирларга жуда ёқиб тушди. Узоқ сафарда бир пиёла чой узатган киши билан ҳам дўст-биродар бўлиб қолиш табиий эканлигини ҳар ким яхши билади. Темир йўлчилар эса бутун йўл давомида пассажирларга ғамхўр бўлдилар. Чой тайёрлаб бердилар. Иссиқ-совуқларидан хабар олиб турдилар. Кўрпа-тўшак билан таъминладилар. Радио орқали эшиттиришлар бериб борилишини йўлга қўйиб турдилар. Вагон-ресторан ходимлари эса бутун поезд аҳлини катта дастурхон устида кечаю-кундуз меҳмон қилиб борди, дейиш мумкин.

Пассажирлар жудаям меҳмондорчилик талаб тоифа одамлардан эмас. Уларнинг асосий мақсади — белгиланган манзилга эртароқ етиб бориш. Мана шу мақсадга эришишда поездни етаклаб бораётган тепловоз машинистигина эмас, балки бутун составнинг ҳар жиҳатдан тўкис бўлишини таъминлашга даъват этилган темир йўлчилар пассажирлар учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни муҳайё қилиб бериш ғамини ейдилар. Улар — проводниклар, улар — машинист ва унинг ёрдамчилари, улар — радио ва электро механиклар, қолаверса, улар — пўлат изларнинг хатарсиз бўлишини таъминлаётган ремонтчилар, йўл тузатувчилар, йўл назоратчилари, йўл мастерлари, поезд тузувчилар, вагон назоратчилари... Улар жуда кўп.

Эртага пассажирларнинг узоқ-яқин масофаларга кўнгилли сафар қилишини таъминлаётган, сон-саноқсиз халқ хўжалиги юкларининг манзилларга барвақт етказиб берилишига эришаётган касб эгалари — темир йўлчилар байрами. Тошкент темир йўл узелининг меҳнаткашлари ўз байрамларини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олмоқдалар. Тошкент тепловоз депоси коллективи етти ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Оғир юкли поездларда планга қўшимча минглаб тонна халқ хўжалиги юклари ташиб берилди. Тежаб қолинган ёнилғи ҳисобига анчагина саноат буюмлари ва қанчадан-қанча машина-ускуналар ташилди.

Депо коллективи мамлакатимиз ҳаётида юз берадиган ҳар бир катта воқеани меҳнатда янги кўтаринкилик билан, бошқаларга манзур бўладиган ва экономикамизнинг юксалишига хизмат этадиган ташаббуслар билан кутиб олишга ўрганган. Тепловозчилар даврасида довруғли машинист Абдулхай Маракаевнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб нишонлашдан иборат ажойиб ҳаракати кенг қулоч ёймоқда. Кўплаб машинистлар бу ташаббусга қўшилиб, тежалган ёнилғи ҳисобига қўшимча халқ хўжалиги юклари ташиб бермоқдалар. Уларнинг кўпчилиги юк ташиш бўйича беш йиллик планни тўрт йилда бажариш учун курашаётирлар.

Тошкент-товар станцияси, Тошкент-пассажир станцияси, вагон депоси, йўл ва сигнализация дистанцияларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳам ўз байрамларини етти ойлик планни ортиғи билан бажарган ҳолда кутиб олдилар.

Тошкент вокзалини пойтахтнинг катта дарвозаси дейиш мумкин. Кўпчилик пассажирлар ана шу вокзал орқали республикамиз ва мамлакатимизнинг турли томонларига йўлга чиқадилар. Вокзалнинг истиқболи яна ҳам порлоқ. Бу ерда кенг равишда реконструкциялаш ишлари олиб борилмоқда. Яқин вақт ичида шаҳар атрофи вокзали ҳам барпо этилади. Узоқ манзилларга жўнайдиган пассажирлар учун янги вокзал ҳам қурилади. Етти қаватли имора савлат тўкиб туради. Унда темир йўлчиларнинг меҳмонлари — пассажирлар жойлашишади. Ана шу етти қаватли меҳмонхона биноси замонавий типда қурилади. Унда пассажирларнинг яхши дам олиши, кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шароитлар яратиб бериладн.

Темир йўлчиларнинг бу йилги байрами завқли дақиқаларда нишонланмоқда. Баҳодир беш йиллигимизнинг муборак икки ярим йиллигига якун ясалди. Бу якунлар жуда ҳам қувончли. Ўрта Осиё темир йўлида, Тошкент узелидаги темир йўл корхоналари ва шохобчаларида жуда катта ўзгаришлар бўлди. Ўрта Осиё магистрали тепловозлардан фойдаланишни ўзлаштириш ватани бўлиб қолди. Эндиликда қудратли тепловозлар ёрдамида магистралда барча юкларнинг 98 процентдан кўпроғи ташилмоқда.

Юк ташиш ишлари такомиллаштирилмоқда. Юк обороти тезлашмоқда. Ҳозирги вақтда юк ортиб жўнатиш ҳажми 1965 йилдагига қараганда 14 процент, юк обороти 11 процент, пассажирлар ташиш 13 процент ортди. Ана шу рақамлар магистралчиларнинг беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун дадил юриш бошлаганликларини ҳикоя қилиб турибди. Йўл участкаларида ҳам катта ўзгаришлар бўлди. Поездларнинг тез ва бехатар ҳаракат қилишини таъминлайдиган тадбирлар амалга оширилди. Узунлиги 800 метрдан ортиқ келадиган яхлит рельслар ётқизиш авж олмоқда. Тошкент узели атрофида айниқса шундай рельслар кўплаб ётқизилаётир.

Ўрта Осиё темир йўлида бир-бири билан қондош ва қардош 40 дан ортиқ миллат вакиллари оға-ини, опа сингил сингари аҳил меҳнат қилмоқдалар. Магистралчилар пассажирларга хизмат кўрсатишни яхшилашда, халқ хўжалиги юкларини ташишда катта ютуқларни қўлга киритган эканлар, бу уларнинг мардона меҳнатлари самарасидир. Ўрта Осиё магистрали меҳнаткашлари ҳақиқатан ҳам ўтган йилги байрамларидан буён мақтовга лойиқ иш қилдилар. Темир йўл бошқармаси Октябрь 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақада ғолиб чиқди ва КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ҳамда ВЦСПСнинг Эсдалик байроғини қўлга киритди. Бу катта ҳукумат мукофоти магистралчиларни беш йиллик топшириқларини бажаришда янги марраларни эгаллашга руҳлантирмоқда.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ЭРТАГА — ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР КУНИ

СУРАТДА: тепловоз депосининг юк ва пассажирлар ташиш топшириқларини график бўйича адо этаётган бир группа илғор тепловоз машинистлари (чапдан ўнгга) Н. Саматов, П. Лимарев, Е. Науменко, В. Абагянц ва А. Пилипенко ўртоқлар.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

ЧОШГОҲДА

РЕПОРТАЖ

ТУШДАН кейин кун нихоятда исиб кетди. Тез-тез сув ичганг, ўзингни соягa ургинг келади. Бундай пайтда қуюқ дарахтлар остидаги соя-салқин жойда кўк чой ичиб ётсангиз ҳузур қиласиз. Лекин ҳозир бунинг пайти эмасди...

Темир йўл цехи олдига юк вагонлари тиркалган тепловоз белгиланган вақтда пишиллаб келиб тўхтади ва машинист Владимир Баловнев тепловоз деразасидан бошини чиқариб:

— Павел Никитович, вагонларни қаерга олиб борай!? — деб бақирди.

— Мана бу яшчиклар олдига олиб кел! — цех бошлиғи ўринбосари сўл томонда темир йўл четига яхшилаб тахлаб қўйилган яшчикларни кўрсатди.

Машинист тепловозни кетга ҳайдаб, кўрсатилган жойда тўхтатди. Жидков эса ташвишли қиёфа билан цех устахонаси томон кетди. 71-тайёрлаш бўлимидан унга болалар аравачалари ортилиб пломбаланган вагон соат 18 да Тошкент юк станциясида бўлиши кераклигини яқиндагина айтишганди. Болалар аравачалари савдо тармоқлари учун расмийлаштирилган ҳужжат билан бирга Марғилонга юборилиши керак эди.

Шу пайт 16 дан 15 минут ўтганлигига қарамасдан юк ҳали платформада ётарди, атрофда юкчилардан ҳеч ким кўринмасди. Павел Никитович вагонни ортиқча куттириб қўймаслик учун устахонадаги ишчиларга мурожаат қилишга қарор қилди.

У устахонага кириб келганда ишчилардан Махамат Ғуломов, Иманкур Устинов ва Тўлаган Турусбековлар сменаларини тугаллаб, уйларига жўнаб кетай деб туришганди.

— Йигитлар, вақт зиқроқ бўлиб қолди, — деди Жидков, — аравачаларни вагонларга ортиб Марғилонга жўнатишга ёрдам берингларр

Йигитлар вагон кутиб қолгани учун завод катта миқдорда жарима тўлаши мумкинлигини билишарди. Шунинг учун ҳам ортиқча гап-сўзсиз цех бошлиғи ўринбосарининг илтимосига рози бўлишди. Коржомаларни қайтадан кийиб платформа томон кетишаётганда эшик олдида уларга слесарь Петр Потапов ва токарь Владимир Мельников қўшилди. Сал вақт ўтмай Григорий Назарович Соловьев ҳам ёрдамга етиб келди.

Етти азамат қиздираб турган қуёш нури остида терга пишиб юкларни вагонга ортиша бошлашди. Улар бир нафас ҳам дам олмасдан ғайрат билан ишлашди.

Тўлаган Турусбеков, Манкур Устимилов ва Владимир Мельников пешма-пеш узатилаётган яшчикларни тахлаб туришди. Ҳеч ким бировга буйруқ бермасди, ҳар ким вазифасини билиб бажараётганди.

Омборчи қизлардан иккитаси яшчикларни маркалаб туришди.

Эллик минутга яқин вақт ўтиб кетганини ҳеч ким билмай қолди. Владимир Мельников вагонга сўнгги яшчикни жойлагач, платформага сакраб тушди.

— Қизлар, энди вагонни пломбаланглар, ҳаммаси тайёр! — деди Жидков хурсанд бўлиб. У сув-сув терлаганидан қўйлаги баданига ёпишиб кетганди.

— Буни қаранг, бир соат ўтмасдан ҳам шунча юкни жойлаб бўлибмиз-а! — дейишди йигитлар ҳайратомуз жилмайишиб.

Бироздан кейин машинист Владимир Баловнев тепловозни юргазди. Вагон ғилдираклари пўлат изларда тарақлаб Чкалов номли авиация заводида тайёрланган маҳсулотларни марғилонлик болаларга олиб кетди.

В. МОРОЗОВ.

ЗАРБДОР

Тепловоз машинисти Ли Ен — Ги Ўрта Осиё темир йўли Тошкент тепловоз депосининг пешқадам машинистларидан биридир. Депода 20 йилдан буён ишлаётган бу машинист темир йўлчилар кунини меҳнат соҳасида катта муваффақиятлар билан нишонлаётир. У ўзи бошқараётган пассажир составини белгиланган график бўйича аварияcиз йўл босишини таъминлаб, кўпгина ёнилғини тежашга муваффақ бўлмоқда. Кўплар қатори бу зарбдор темир йўлчи ҳам беш йиллик топшириқларини муддатидан анча илгари бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: тепловоз машинисти Ли Ен-Ги.
М. Нуриддинов фотоси.

ЯХШИ ТАДБИР

Яқин вақтгача ҳам темир йўлда станциядан жўнатилаётган ёки у ерга келтирилган юкларнинг ҳужжатларини расмийлаштириш энг мураккаб вазифалардан ҳисобланарди. Баъзан шундай бўлардики, юкни вагонга ортиш бир неча минутда бажарилардию, лекин унинг ҳужжатларини расмийлаштириш учун суткалаб овора бўлишга тўғри келарди. Бунда кўп вақт асосан йўл ҳақини белгилаш, шу асосда унга чек ёзиш ёки нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш, юк билан жўнатилган ҳужжатларни расмийлаштириш ва уни қайтариб юборишга кетарди. Бу ишларнинг ҳаммаси қўл кучи билан бажариларди.

Ҳозир эса бу ишлар бизнинг идорамизда ҳисоблаш машиналаридан фойдаланилган ҳолда тез ва сифатли бажариляпти. Идорамизнинг ташкил қилинганига эндигина бир йил бўлди. Аммо шунга қарамасдан коллективимиз мана шу қисқа вақт мобайнида талайгина ишларни амалга оширди.

Айни вақтда Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлимига қарашли 14 станция ва бу станцияларнинг етти филиалидан жўнатилаётган ва уларга келтирилаётган юкларнинг ҳужжатларини расмийлаштириш бизнинг идорамизда амалга ошириляпти. Эндиликда Тошкент узели ва Оҳангарон темир йўли шохобчасидаги мижозлар билан бўладиган ҳамма ҳисоб-китоб ишлари бизнинг идорамиз орқали амалга ошириладн.

Юкларнинг ҳужжатларини расмийлаштириш ягона жойда амалга оширилиши бу ишга кетадиган вақтни минимумгача камайтириш имконини бермоқда. Бунда станцияда юк эгаси бўлган ташкилот ёки корхонага юклар қабул қилиб олинганлиги ёки жўнатилганлиги тўғрисида квитанция берилади. Қолган ҳужжатлар эса бизга юборилади. Идорамизда ҳужжатларни расмийлаштириш ҳамда йўл ҳақини белгилаш ишлари машиналар ёрдамида тез ва сифатли бажарилади. Идорамизда фактуралар тайёрлайдиган, ҳисоб-китоб ишларини амалга оширадиган машиналарнинг турли хилларидан бор. Бундай машиналар билан ҳар бир станцияни, айниқса, кичик станцияларни таъминлаш имконияти йўқ.

Йўл ҳақи белгиланиб, ҳамма ҳужжатлар (бир кунда бундай ҳужжатлардан уч мингтага яқини қўлимиздан ўтади) расмийлаштирилгандан кейин мижозларга талабномалар ёзамиз ва банк орқали улар билан ҳисоб-китоб қиламиз. Бу тадбирнинг амалга оширилиши станцияларда ҳисоб-китоб ишлари билан шуғулланаётган кишилар сонини кескин камайтирди, экспедиторларнинг вазифасини енгиллаштирди ва давлат банкидан чек дафтарчалари олишга барҳам берди.

Идоранинг кеча-ю кундуз мунтазам сифатли ишлаб туришини таъминлаш мақсадида техника ўқуви ташкил қилдик. Ҳозир идорамизнинг исталган ишчиси исталган машинани бемалол бошқара олади. Айниқса, катта смена кассирларидан Л. Косина, А. Якунина, смена кассирларидан И. Асташкина, В. Бурлаковалар бутун иш жараёнини билиб олишди. Ҳозир биз Тошкент бўлимининг бошқа станцияларда қабул қилиб олинадиган ва жўнатиладиган юкларнинг ҳужжатларини расмийлаштириш ишини ҳам ўз зиммамизга олишга тайёргарлик кўряпмиз. Тез вақт ичида Ўрта Осиё темир йўлининг Самарқанд ва Ашхобод бўлимларида ҳам бизники сингари идоралар ташкил қилинади.

Албатта, ҳар бир янги ишда бўлганидек, бизнинг ишимизда ҳам анчагина қийинчиликлар юз беряпти. Жумладан, станциядан идорамизга ҳужжатлар вақтида етказиб берилмаяпти, айрим корхоналарнинг бухгалтериялари яхши оперативлик ва чаққонлик кўрсатмаяптилар. Лекин булар вақти келиб бартараф қилинадиган «ўсиш қийинчиликлари»дир.

М. И. МУҲАМЕДОВ,

Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлими товарларни ҳисоб-китоб қилиш идораси бошлиғи.

Ер шаридан

„СОДИҚ" КУЗИРНИ ҚИДИРИБ

5 АВГУСТДА Майами — бичда республикачилар партиясининг съезди очилади. Бу съезд АҚШ президентлигига шу партия номзодини кўрсатади. 26 августда Чикагода демократлар тўпланади. Улар Оқ уйда «прописка»дан ўтиш учун ўз даъвогарини аниқлайди.

Эълон қилинаётган шарҳда рақиблик қилувчи лагерларнинг кучларни жойлаштириши ҳақида ҳикоя қилинади.

Мен 1964 йилнинг июль ойи ўрталаридаги иссиқ кунларнинг бирида Сан-Франциско́да бўлиб ўтган республикачилар партиясининг расмий равишда номзодлар кўрсатишга бағишланган съездини хотирлайман. Шаҳар четига жойлашган саройга томон ранг-баранг қоғоз шляпа кийган, плакатлар, номзодликка даъвогар бўлган кишиларнинг портретларини кўтарган, кўкракларига Голдуотер, Скрэнтон, Рокфеллернинг башаралари тикилиб турган фотосуратли катта значоклар тақиб олган минглаб кишилар оқиб келарди...

Саройга кириш олдидан мен «телба» Баррининг катта портретини кўтариб олган қандайдир бир йигитни тўхтатдим ва бир неча кадр олиш учун рухсат сўрадим. У бажонидил рози бўлди. У кинокамера объективи олдида Аризона сенаторининг тасвирини бир неча секунд ушлаб тургандан кейин тўсатдан сурат дастасини 180 градусга бурди... Суратдан менга Пенсильвания губернатори Уильям Скрэнтон тикилиб турарди... Маълум бўлдики ҳалиги йигитнинг қўлида икки портрет бўлган экан.

— Сиз «қаттиқ принципли» одам экансиз! — деб қайд қилдим мен.

— Ахир бунинг учун бизга пул тўлашади-да! — кулди у менга жавобан.

Ярим ойдан кейин «фил партияси» миллий съездининг делегатлари Оқ уйда кимнинг хўжайин бўлишини истасалар ўша кишининг номини айтадилар. Бундан икки ҳафта кейинроқ «эшак партияси» ўз номзодини аниқлайди. Республикачилар ва демократларнинг ҳозирги съездлари ўзларидан илгари бўлиб ўтган съездларга ниқобли шовқун-сурони билангина ўхшаб қолмай, балки 1964 йилдагидек «Вице — призидентлар съезди» бўлиши кутилади. Юқори лавозимлар учун номзодлар номи олдиндан аниқланади. Бу иш делегатлар овози билан эмас балки ҳал қилувчи сўзни монополистик капитал айтадиган саҳна орқасида амалга оширилади.

Шу муносабат билан хизмат доираларининг жарчиси бўлган «Уолл — Стрит Джорнэл» газетасининг сайловчилар тўғрисидаги фикри диққатга сазовордир. Газета, АҚШ да сайловчилар эмас, балки профессионал сиёсатчилар ҳал қилувчи роль ўйнашини» тан олиб: ноябрь ойида овоз бериш кунида америкаликлар икки номзоддан бирини — демократ Губерт Хэмфри ёки республикачи Ричард Никсонни сайлашлари керак бўлади. Уларнинг иккаласи ҳам «ўз партияларида профессионалларнинг арзандаларидир», — деб қайд қилди. «Бироқ, — деб хулоса қилади газета, — Бу номзодлардан бирортасининг позицияси, жумладан Въетнам масаласидаги позицияси ҳозирги ҳукумат позициясидан жиддий фарқ қилмайди.

Қатъий «бошқача фикрлаш» майлидагилар, — деб қайд қилади «Ньюсуик» журнали, — бу иккала арзанда мавқеини эгаллаб олиш учун кураш билан уринмоқдалар. Нельсон Рокфеллер Никсон номзодининг, Юджин Маккарти Хэмри номзодининг рақибларидир. Бироқ... — деб ёзади «Уолл стрит джорнэл» — иккала партия ҳам аслида ўз номзодларини ҳозирданоқ сайлаб қўйди. Бу ишонч нимага асосланган ахир? Съезд делегатларининг тахминий сайловлардаги, шунингдек яширин сиёсий келишувлар натижасида барча тўғрилик ва нотўғриликлар йўли билан овозларнинг ҳисоблаб чиқилиши туфайли ҳар бир даъвогар учун тегишли овоз олишга эришилди.

Ҳозир сайловларнинг, биринчи даври тугаган ва штатларнинг партия ташкилотлари ўз делегацияларининг сотавини асосан аниқлаган бир пайтда сиёсатдон бухгалтерлар Хэмфри «демократик партия съездида президентликка кўрсатилиш учун зарур бўлган 1312 овоздан 899 тасини чўнтагига солиб қўйганини, Никсон эса «норма»даги 667 овоздан 600 тасини олганини хабар қилмоқдалар.

Маккарти ва Рокфеллер ўз рақибларига берилган гарантияли овозларнинг ярмига ҳам эга эмаслар. Бироқ бу уларни курашдан четлаштириб қўймаётир. Чунки «Ньюсуик» журналининг шарҳчиси Кеннет Кроуфорд қайд қилганидек «Бу йил ҳодисалар кетидан ҳодисалар рўй бериши оддий бир нарса бўлиб қолди».

Нью — Йорк Штатининг губернатори теле мунозаралар сериясини ўтказиш йўли билан Никсон устидан маънавий ғалаба қозонмоқчи ва шу йўл билан уни курашдан четга чиқишига мажбур қилмоқчи бўлади (Никсон бундай мунозаралардан ўлгудай қўрқиб қочади.) Бундан ташқари Рокфеллер съезд «донолиги»га умид боғламоқда... Жамоат фикрини сўраб олинган жавоблар Никсоннинг Хэмри томонидан ҳам, Маккарти томонидан ҳам енгилишини олдиндан айтиб турибди.

Маккарти ўзининг оддий демократлар оммаси ўртасидаги шуҳратига ва тахминий сайловлар вақтида олган 5 минг сайловчи овозининг салмоғига умид боғламоқда. Ниҳоят, уларнинг иккаласи ҳам съездларда ўз делегацияларига хўжайинлик қилиш ҳуқуқига эга бўлган штатларнинг «арзанда ўғиллари» — губернаторлар ёки сенаторларни ҳисобдан чиқариб қўймоқдалар. Майами — бичга 432 овозга эга бўлган 11 «арзанда ўғил» келади. Чикагога уларнинг саккизтаси (362 овоз) келади. Роборт Кеннедидан «қолган» ёки бирон ваъда билан боғланмаган делегатлар бунга кирмайди. Даъвогарлар ҳозир нақ шулар қалбидан жой олиш йўлини топиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Губерт Хэмфри вице-призидент сифатида АҚШ нинг мамлакатни боши берк кўчага олиб кирган авантюристик ташқи сиёсати учун озмунча жавобгар эмас. Шу сабабли у овозлар овлаб Жонсон «автобусидан тушмай», «терисини алмаштириш» учун уриниб, маневр қилмоқчи ва чап бермоқчи бўлади. Хэмфри яқинда кўзга кўринган америкалик шарҳчи Солсберига берган интервьюсида президент сайловлари вақтида ғалаба қозониб қолса, янги маъмурият расмийлаштирилибгина қолмай, янги сиёсий йўл ҳам белгиланади деб қайд қилиб кўрсатиш учун ҳаракат қилди. «Бу сиёсат менинг сиёсатим бўлади. Ҳукумат эса менинг ҳукуматим бўлади», — деди ҳозирги вице — президент.

У кабутар қиёфасига кириш учун ҳатто АҚШнинг бошқа давлатлар ишига аралашиш сиёсатини танқид ҳам қилди. «Қўшма Штатлар жаҳон полицияси ролини ўйнамаслиги керак» — деди у.

Лекин, Губерт Хэмфри Въетнам масаласида тактика мақсадида уруш душманлари билан ўйнашмоқчи бўлса, ўнг республикачилар сафлари Никсон. «Ньюсуик» қайд қилганидек, «ҳукуматга нисбатан анча жанговарроқ баёнотлар билан чиқмоқда. У Жонсон ҳукумати урушни етарли ғайрат билан олиб бормади» — деб шикоят қилмоқда.

Никсон номзоди йирик монополия гуруҳи учун маъқул тушмоқда. Бунинг устига у ўзининг ташқи сиёсат соҳасидаги ашаддий қарашларини ички сиёсат соҳасидаги гўё «фойдали таклифлар» билан қопламоқчи бўлади.

«Агар Қўшма Штатларнинг навбатдаги президентининг вазифаси тинчликни таъминлаш ва мамлакатимиздаги ва чет эллардаги камбағаллардан келиб чиқадиган хавф-хатарни тугатиш учун етарли маблағ қидириб топишдан иборат бўлдиган бўлса, — деб қайд қилади шарҳчи Жеймс Рестон, — бу ишни ҳарбий ҳаражатларни жиддий равишда камайтириш йўли билан қилиш мумкин, бу эса ўз навбатида Совет Иттифоқи билан муносабатларнинг анча яхшиланишига боғлиқдир.»

— Сайловларда ғалаба қозониш, тинчликни ўрнатиш, Москва билан кескинликни юмшатиш учун Никсон энг муносиб киши деб ҳисоблаш мумкинми? — деб савол беради ва бунга йўқ, деб жавоб қайтаради у. Шунинг учун ҳам жамоат фикрини сўраб олинган жавобларга қараганда, Никсон жиддий қаршиликка дуч келиши бежиз эмас.

Аммо, — деб қайд қилади Рестон, — Америка ғалати фактга дуч бўляпти. «Жамоат фикрини сўраб олинган жавоблар Никсоннинг ва унинг ҳарбий сиёсатининг заифлигини нақадар кўпроқ кўрсатса республикачилар партияси ўртасида унинг позицияси янада мустаҳкамланмоқда».

АҚШ да республикачилар филини «бошлаб борувчи» устидан мазах қилиб жаҳонда сайловларда ютқазиб қўйиш санъати соҳасида унинг билан мусобақа қилаоладиган... сиёсий партия кам топилади, — деб кулмоқдалар. Кейинги тўққиз призидент кампаниясидан еттисида республикачилар мағлубиятга учради. Ҳозир ҳам улар саккизинчи сайловда ютқазиб қўйиш учун бормоқдалар.

Ноябрь сайловларининг натижаси ҳақида гапиришга ҳали жуда эрта. Бунинг устига АҚШ да таваккалига қилинадиган сиёсий ишларни олдиндан айтиш иложи йўқ. Шу билан бир қаторда августда Майами-бичда, сўнгра Чикагода тажрибали ва қудратли «қартавоз»лар «содиқ» кузирни топиш учун уриниб картани чилайдилар.

Г. КУЗНЕЦОВ.
(АПН).

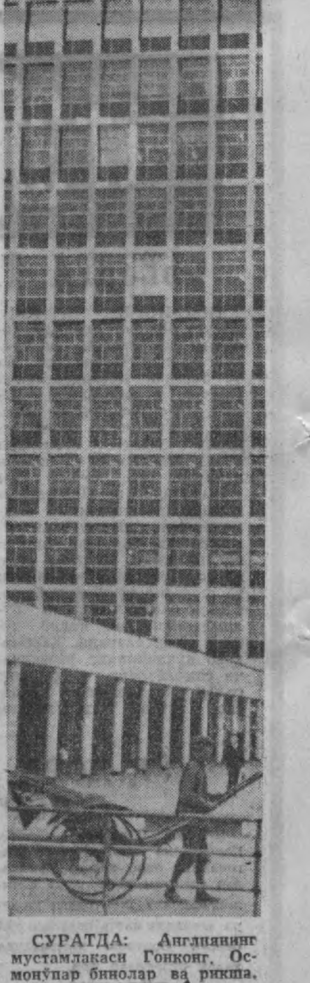

СУРАТДА: Англиянинг мустамлакаси Гонконг. Осмонўпар бинолар ва рикша.
Ю. МУРАВИН фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

КОСМОСДА

«Лениннинг портрети космосда ҳам ёнимда бўлди».

Космонавт-учувчи П. Р. ПОПОВИЧ.

«Восток-4» да — пулат қушда
Парвоз этди Павел акам.
Бирга эди шу учишда
Акам билан Ленин бобом.
Акамларга доҳий бобом
Космос йўлин очибдилар.
Худди қуёш каби мудом
Йўлига нур сочибдилар.
Дуч келганда қийинчилик,
Маслаҳатлар берибдилар.
Шундай қилиб икки шерик
Космос сирин билибдилар.
Ленин бобом бизга ҳар дам
Йўлбошчи-ю, улуғ устоз.
Шунинг учун космосга ҳам
Ўзи билан қилдик парвоз.

ЛЕНИН БОБОМГА РАҲМАТ

Кўрмаганмиз Октябрнинг
Ўша ўтли кунларин,
Ҳидламадик жанглар аро
Биз порох тутунларин.
Кўрмаганмиз озодлик деб
Оққан қутлуғ қонларин,
Кўрмаганмиз улуғ жангда
Жон берган инсонларни,
Китоблардан ўқиганмиз
Оташ кунлар тарихин.
Боболардан тинглаганмиз
Унинг буюк таърифин.
Лекин кичик қалбимизда
Порлар ёрқин бир қуёш.
— шахдам юр! — деб доим
олға

Чорлар ёрқин бир қуёш.
Бу — Октябрь қуёшидир,
Кенг жаҳонни ёритган.
Қадоқ қўлли меҳнаткашга
Бахтли ҳаёт бор этган.
Сўнмас қуёш ижодкори
Ленин бобо, минг раҳмат!
Октябрнинг байроғини
Баланд тутамиз ҳар вақт.
Зафарлардан зафарларга
Дадил олиб ўтамиз.
Коммунизм бўстонига
Етамиз,
ўрнатамиз!

Усмон ЮСУПОВ.

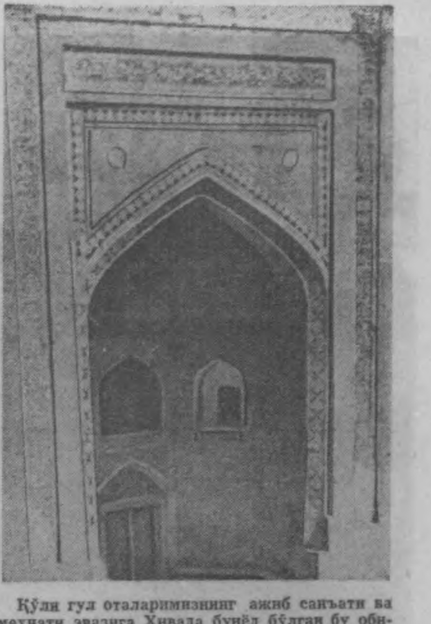

Қўли гул оталаримизнинг ажиб санъати ва меҳнати эвазига Хивада бунёд бўлган бу обидалар мангу қад кўтариб турибди.

СУРАТДА: Оллоқулихон мадрасасининг пештоқи.

АТИРГУЛ РЕСПУБЛИКАСИ

Бу мамлакат ҳозирча Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилишни сўраётгани йўқ, у бирорта географик атласда ҳам йўқ. Шунга қарамай, унда мустақил давлатнинг белгилари — ўз территорияси, миллий байроғи, давлат тили ва ҳатто почта маркалари ҳам бор.

Территорияси унча катта эмас, бор-йўғи 400 квадрат метр бўлиб, Адриатика денгизининг саёз жойига қоқилган 9 та йўғон бетон қозиқ устига қурилган пўлат платформадан иборат. Бу платформани инженер Жоржио Роза қурган. У Италия соҳилидан 12 миль узоқликда, ҳозирги пайтда серқатнов денгиз курортига айланган қадимги Риминининг яқинидадир. Платформа устига иморат қурилган бўлиб, унинг бир қисми янги республика маъмурларига, қолган қисми туристларга ажратилган.

Сунъий орол тайёр бўлиши биланоқ инженер Роза уни «Атиргул ороли эркин территорияси» номи билан мустақил давлат деб эълон қилди ва Пьетро Бернардини деган киши бошчилигидаги бир группа корчалонларга ижарага берди. Роза оролнинг суверен давлатлигини таъкидлаш учун итальянчани эмас, балки эсперантони давлат тили деб эълон қилди. Бино устида сариқ фонда учта қизил атир гул сурати туширилган байроқ ҳилпиради. бинода эса бар очилди, у ерда ичимлик ичиш, почта маркалари ва орол манзараси туширилган открыткалар сотиб олиш мумкин.

Журналистларга катта режалар ҳақида гапириб беришди: министрлик ва ҳатто чет мамлакатларда дипломатик ваколатхоналар очилади: ўз валютаси бўлган банкка асос солинади, ресторан очилади, оролнинг ўз судьяси, ЗАГСи бўлади: умумий бозорга қабул қилишларини сўраб ариза ёзилмоқда. Хабар беришларича, оролни қуриш учун бир ярим миллион доллар маблағ кетган ва қурилиш ишлари тўрт йил давом этган.

Янги пайдо бўлган давлат хўжайинлари ўз суверенитетига таяниб, ҳеч кимга ҳечқандай солиқ ёки йиғим тўламасликларини эълон қилдилар. Бу хабарни эшитиб, Гуллар республикасини туристлар босиб кетди. Италия маъмурлари шошиб қолишди, лекин Бернардини ва компания оролнинг Италия территориясида эмаслигини далил қилиб кўрсатди, орол Италия территориал сувларидан четда қурилган эди. Шундан сўнг Италия ички ишлар министрлиги оролни денгиздан блокада қила бошлади, карабинёрлар тушган катерлар кечаю кундуз орол атрофида сузиб юриб янги давлатга бормоқчи бўлганларни оролга яқинлаштирмади. Бу эса орол учун ажойиб реклама бўлди. Эндиликда Атиргул республикаси ҳақида итальян матбуотигина эмас, чет эл газеталари ҳам ёзмоқда.

Роза ва Бернардинининг юридик далиллари асосли бўлгани учун ички ишлар министрлиги орол кема қатновига халақит беради деган далилни пеш қилмоқда. Роза эса ҳарқандай бошқа орол ҳам кема қатновига ҳалақит беради, демоқда ва маяк қуришни таклиф этмоқда. Бизнесменлар оролнинг блокада қилинишига қарши норозилик билдириб, Италия президенти Сарагатга мурожаат қилдилар. Шундан сўнг оролда Пьетро Бернардинининг ўзи қолди. У ўз оролини ҳимоя қилиш учун ҳаётини аямаслигини айтмоқда.

(«НОВОЕ ВРЕМЯ»дан).

ЁШ ТАЛАНТЛАР

ДАСТЛАБКИ ҚАДАМ

Нима қилиш керак? Қандай қилса одамлар ролларига ишонишади? У стулни нари сурдида, деразадан ташқарига қаради. Кўчадаги бир тўда болалар стол теннисп ўйнашарди. Йигит миясига келган фикрни тасдиқлади-да, шоша-пиша ҳовлига чиқди. Эшиккача борди. Борди-ю, тўхтаб қолди. Пичирлади. Негадир ёқасини кенгроқ очди. Кўзларини ҳаракатдан тўхтатди ва болалар олдига чиқди.

— Ассалому алейкум, Лутфуллака!

Йигит жавоб беришга улгурмаёқ, кичкинтойлар унинг атрофини ўраб олишди.

— Мен билан теннис ўйнанг.

— Менинг навбатим-ку, мен билан ўйнайдилар.

Лутфулла уларни қучар, гапларига гап қайтарарди, аммо киприклари пирилласада, кўзлари ҳеч нарса кўрмасди.

— Вой кўзингиз нега унақа? — деб қолди болалардан бири.

Ҳамма Лутфулланинг кўзларига тикилди. У болалар қўлидан бўшаб, сал илгари юрди ва қулоқлари яна кичкинтойлар гапини баралла эшитди.

— Кўрмаяптилар!

Вой, нега кўрмаяпсиз?!

Лутфулла ҳамон тусмоллаб ер босарди. У болаларнинг ваҳимага тушиб қолганларини, энг асосийси, кўзлари кўрмай қолганига ишонаётганларини сезарди. У тўхтаб, ёд ўқиди:

«Ҳаёт кишига бир марта берилади, уни шундай яшаш керакки...»

Болалар маҳлиё бўлиб қолишди. Ёш санъаткор ўзи ижро этган бу этюдга уларни ишонтиролганидан хурсанд эди.

Мактабда ўқиб юрган вақтидаям Лутфулла Н. Островскийнинг шу машҳур сўзларини яхши биларди. Энди унга бошқача сайқал беряпти, йигитлик чоғида уни ўз ҳаётининг ўлчови қилиб оляпти.

Унга катта ишонч билдирдилар. «Пўлат қандай тобланди» спектаклида Павел Корчагин образини яратди. У томошабинлар олдида катта синовдан ўтди. Зал оёққа туриб Павкани-Лутфуллани олқишларди.

Мана, яна бир воқеа.

Телевизор орқали А. Дюманинг «Қора лола» асари кўрсатилганди. Режиссёр Лутфуллага Корнель ролини топширди. Асар воқеаларининг боришида Корнель эсидан огиб қолади...

Ўша куни (ҳар галгидек) Лутфулланинг онаси Малика опа ҳам телевизор кўрарди. У ўғли қатнашадиган саҳнани ошиқиб кутарди. Ниҳоят, Лутфулла экранда кўринди. Она уни фақат кўзлари ва овозидан таниди. Наҳотки, шу «телба» унинг ўғли бўлса?!

Она ўйин тамом бўлишини зўр-базўр кутди. Кўчага, трамвай тўхтайдиган жойга югурди, Кўзларида жиққа ёш билан «ҳайрият, соғ кўрдим» дея ўғлини бағрига босди.

Ўша куни эҳтимол Корнель образи неча-неча юзлаб томошабинларни шундай ҳаяжонга солгандир.

Санъатга бўлган зўр иштиёқи Лутфуллани Тошкент театр санъати институтининг актёрлик факультетига, сўнгра 1963 йили Охунбобоев номли ёш томошабинлар театрига олиб келди. Шу йили театр Волина асари «Шуълаи офтоб»ни саҳналаштириш тараддудида эди. Бош қаҳрамон: шаҳзода Салом роли Лутфулла Саъдуллаевга топширилди.

Кейинги йилларда Лутфулла Саъдуллаев Поповнинг «Оила» асарида ўқитувчи, Л. Гарфельднинг «Бараба билан қамчин» эртак-пьесасида Виктор, Н. Исанбетнинг «Мусо Жалил» драмасида Мусо, «Ёш гвардия»да Сергей Тюленин, Неверовнинг «Тошкент-нон шаҳри» асарида Трофим образларини яратди.

Лутфулла Саъдуллаевни юқорида айтганимиздек, «зангори экран»да ҳам тез-тез кўриб турамиз. У «Оталар сўзи-ақлнинг кўзи» циклидаги эшиттиришларда бир неча бор қатнашди. Шунингдек Розовнинг «Шодлик излаб» асарида Олег, П. Турсуннинг «Ўқитувчи» романи асосида тайёрланган «Элмурод» инсценировкасида Сайфулла, Ғафур Ғуломнинг «Шум бола» асарида Омон, Х. Деряевнинг «Қисмат» повестида Берди, Ш. Рашидовнинг «Ҳоламни қутқаринглар» пьесасида Вали ролларини ижро этди.

Яқинда ёш, истеъдодли санъаткор Л. Саъдуллаевни СССР маданият министрлиги «Аъло хизматлари учун» нишони билан тақдирлади.

Р. ШАРОПОВ.

СУРАТДА: «Тошкент — нон шаҳри» спектаклидан бир кўриниш. Трофим ролида (чапда) Л. Саъдуллаев.

Йордан ШОПОВ.

ҲАЖВИЯ

Тор коридорга тиқилиб олган даъвогарлар кутишдан чарчаб, аламларини чекишдан олардилар. Бир вакант жойга уч даъвогар тўғри келарди.

— Бунинг ҳаммаси ғалати воқеадир!.. — дейди биринчи турда бахти келиб ютиб чиққан ҳамда «найнов» деб лақаб олган узун бўйли ёш йигит. Бу к ў з б ў ямачилик-ку, ахир!

— Нима? — бир оғиздан сўрашди даъвогарлар.

— Конкурс. яна нима? Сизлар конкурсда худди биринчи марта қатнашаётганга ўхшайсизлар-а?!

— Ҳа, бизлар... Ҳақиқатан ҳам биринчи марта...

— Ҳа-а-а. Шундай денглар! Ундай бўлса, билиб қўйинглаpки, ҳамма нарса олдиндан ҳал қилиб қўйилган! Кимники юқори мансабли таниши бўлса, шу конкурс ғолиби бўлиб чиқади. Кўзбўямачилик фақат!

— Кўзбўямачилигини билар экансиз, нима қилиб конкурсга қатнашиб юрибсиз, бўлмаса? — кўз олайтирди унга даъвогарлардан бири.

— Шу сабабляки — бўғилди найнов. — Виждоним тоза бўлишини истардим!

— Қатнашишга — қатнашаман-у, лекин икки карра икки — тўртдек, барибир улар ўз кишисини ўтказишади.

Бирдан тинчлик рўй берди. Ҳамкасблари билан коридорга комиссия раиси чиқди, кўзойнагини тақиб, йўталдида, ингичка овозда эълон қилди:

— Конкурсдан вакант жойга ўртоқ Китю Рилев ўтди.

Қирқ киши ҳафа ҳолда бир-бирига қарашди. Найнов ўзига йўл қидириб, шод ҳолда шивирлади:

— Китю... мен... мен... Китю...

— Ие, ҳали шунақами — бир неча кишининг жаҳли қиннидан чиқди. — Йўқ, бунақаси кетмайди! Биз анкеталарни талаб қиламиз! Биз министрликкача борамиз!

— Жим!

— Жим! Биз тинчланмаймиз! Ҳамма иш илгаритдан қилинган экан. Анкеталарни, фақат анкеталарни беринг!

— Аҳмоқона гапларни айтаяпсизлар!

— Демак, аҳмоқона гаплар айтаяпмиз? — даъвогарлардан бири тутоқиб кетди. — Қани. ўртоқ Китю Рилев, бор овоз билан боя ҳамма олдида айтган гапларингизни сўзлаб беринг-чи? Сиз, конкурс бутунлай кўзбўямачиликдан иборатдир деб айтган эдингиз.

— Сиз, ҳақиқатан ҳам конкурс кўзбўямачиликдан иборат, деб айтган эдингизми? — аста сўради раис.

— Айтган эдим, — зўрға гапирди найнов.

— Ҳамма нарса олдиндан ҳал қилинган деб ҳам айтувдингизми?

— Айтган эдим, — бошини қуйи солди найнов. — Фақат... Раис юзидан терни артди-да, уҳ тортди:

— Ким сизни бундай дейишга мажбур қилди?

— Ким бўларди... Ҳамма конкурсларда шундай бўлади-ку, ахир...

— Тинчланишингизни сўрайман! — қўлини кўтарди раис.

— Конкурс натижаси бекор қилинади! Ҳеч қанақа анкеталар берилмайди. Эълонларни кузатиб боринглар! Кейин кабинетида ўз ҳамкасбларини уришди.

— Кўрдингларми, бу қанақаси!. Виждонан конкурс ўтказмоқчи бўлиб бошимизга бало ортдирдик. Энди ишни эскичасига олиб боравермасак бўлмайди.

Болгарчадан Шуҳрат ҒУЛОМОВ ва Қудрат АҲМЕРОВ таржимаси.

Ғаройиботлар

МЕРГАН... ОЖИЗЛАР

Англияда ишлаб чиқарилган махсус электрон аппарат кўзи ожизлар ўртасида отиш мусобақасини ўтказиш имконини берди. Мусобақа қатнашчиси бошига махсус шлем кийиб олади ва наушниклар орқали бериладиган сигнал ёрдамида отиладиган жойни мўлжалга ола бошлайди. Қурол мўлжалга тўғриланмагунча, ҳар хил сигналлар бериб туриалаверади. Қурол мишен марказига тўғрилангач товушларнинг ҳар хиллиги йўқолади. Шу тариқа мўлжалга олиш наушниклардаги товушлар товланиши билан амалга оширилади. Мельбурндаги энг яхши мерганлар командаси билан ожизлар ўртасида ўтказилган бу мусобақада шундай шлемлар билан таъминланган кўзи ожиз кишилар ғолиб чиқишди.

УХЛА УКАМ

Ухла укам, ухла бир оз,
Тонг отмади.
Бизнинг уйдан бўлак ҳеч уй,
Донг қотмади.
Эл буритдан туриб олиб,
Шовқин солма.
Ойимларни уйғотвориб,
Гапга қолма.
Ухлай қолгин, бунча, тобинг —
Қочдимикан?
Тамшанасан, жажжи қорнинг,
Очдимикан?
Дадамлар ҳам кетдилар-ку,
Ишга наҳор
Пешин бўлсин, туришингга —
Ҳа, ҳали бор.
Ухла майли, ухла жоним,
Ухлай қолгин...

УЯЛМАЙДИ

Шаҳноз ҳар кун пешингача
Бўкиб ётар,
Пар тўшаклар орасида
Чўкиб ётар...
Онаси ҳам тургин демай,
Ётсин, дейди.
Ҳали бола, суяги тинч
Қотсин дейди...!
Юз-кўзлари шишиб қизи
Уҳлар «Пиш-пиш»
Бу уйда бор на сув сочиш,
На супириш.
Кун бўйича йиғилмайди
Ўрин-боши,
Кичик эмас беш-олтида
Десак ёши.
Ҳа, капкатта қиз-а, қаранг
Уялса-чи,
Қиз, онами, она қизга —
Суялса-чи.

Толиб ЙЎЛДОШ.

«СУЮНЧИ»

Шоирнинг шеъри чиқди,
Бу шанба оқшомида,
Олтин топилди гўё,
Шеъриятнинг жомидан.
Кўкка кўтаришди хўп,
Ҳаваскорнинг бу шеърин.
Тинмай олқишлашди кўп,
Бенаф оқмаган терин...
Шоир эса шу топда,
Телбанамо бир четда
Ноҳуш хаёл сурарди.
Паришонҳол турарди.
Эвоҳ! Қайда қаёқда
Қолди-я жўшқинлиги?!
Камтарлик нишонимн?!
Ёки бу тушкунликми?!
Шеъри чиққан замони
Ичга сиғмай севинчи.
Безор қилиб ҳаммани,
Олар эди суюнчи!

Сайфулла ИЛЕСОВ.

Ҳар тўғрида

Ғалати армия

Армияда оддий аскарлар сони 131 киши бўлса, офицерлар билан қўшиб ҳисоблаганда қанча бўлиши мумкин?

Филиппинда оддий аскарлар сони 131 кишилик армияда ҳаммаси бўлиб, 42 минг киши хизмат қилади. Бу армияда 3500 дан ортиқ генерал, полковник, майор ва капитан, 37 минг сержант ва капрал бор. Шундай қилиб, ҳар бир оддий аскарга 280 дан ортиқ кичик командир ва 27 катта командир тўғри келади.

Олтинга ёдгорлик

Олтин шарафига ҳайкал ўрнатиш шу вақтга қадар ҳечкимнинг хаёлига келмаган эди.

Ўтган йилнинг ноябрида Жанубий Африка Республикаси кон саноати ва планлаштириш министри Трансваал олтин кони топилгани хотирасига ёдгорлик ўрнатиш учун 30 минг доллар тўплаш юзасидан кампания бошланганини эълон қилди.

1890 йилдан бошлаб Жанубий Африкадан жаҳонда қазиб чиқарилган олтиннинг ярмига тенг келадиган олтин қазиб олинди.

Бу ёдгорлик, уни яратувчилар истаса-истамаса, ўз меҳнатлари билан олтин қазиб чиқарган минг-минглаб африкаликлар шарафига ёдгорлик бўлиб қолди.

Шифобахш илон

Малайяда узунлиги бир метрча келадиган илон бўлади. Яқинда матбуотда шу илон ҳақида хабар босилди: инглиз олимлари бу илоннинг заҳари заҳар эмаслигини. балки юрак-қон томири касалига учраганларга шифо эканлигини аниқладилар.

Илон чақиши одамни ўлдирмайди, оғритмайди ҳам, фақат қон суюқлашади ва қотиб қолмайди. Илон заҳарининг хусусиятларини ўрганиш учун маблағ ажратилди, фармацевтика компаниялари дори-дармон ишлаб чиқариш учун бу тадқиқотлар натижасидан фойдаланиш ҳақида шартнома туздилар.

Алдамчи подшо

Бундан 275 йил муқаддам инглиз қироли Карл II қирол саройи мулки бўлган қасрлар рўйхатига Уэльсдаги Филлингари қасрини қўшиб қўйган. Бу қасрни асраш учун бюджетдан мунтазам равишда 75 фунт 10 шиллинг ажратиб келинган.

Бундай қаср йўқлиги ва ҳеч қачон бўлмаганлиги яқиндагина маълум бўлди. Бу содда алдамчилик хасис хазинадан кўпроқ пул олиш учун қилинган экан.

Дарахт чироқ

Шимолий Африкада «шайтон дарахт» деган дарахт ўсади. Унинг пўстлоғида фосфор моддаси кўп бўлгани учун нур таратиб туради. Тунда дарахт остида чироқ ёқмай китоб ўқиш мумкин.

Энг узун дарахт

Ер юзидаги энг узун дарахт—ротанга палмаси Осиё ва Африканинг тропик ўрмонларида ўсади . Бу дарахт тиканлари билан бошқа дарахтларга чирмашиб ўсади ва узунлиги 200-300 метрга етади, йўғонлиги эса унча эмас — диаметри 2-3 сантиметрдан ошмайди.

53 километрлик тоннел

Мексикалик инженер Гутьерец Мексика пойтахти — 1968 йил олимпиадаси бўладиган Мехико шаҳрини Куэрнавак курорти билан боғловчи тоннел лойиҳасини тузди. Унинг узунлиги 53 километр бўлиб, дунёда энг узун тоннелдир. Тоннел юмшоқ вулқон жинслари орқали ўтади, уни қуриш учун бир йил вақт кетади, холос.

СУВИ ШИРИН КЎЛ

Челябинск областида ғалати кўл бор. Унинг суви жуда ширин. Уй бекалари кир-чирларини ана шу кўл сувида совунсиз ювишади. Кўлнинг суви ҳатто кетмайдиган мой доғларидан ҳам асар қолдирмайди.

Олимлар кўл сувининг бундай ғаройиб таъмга эга бўлишининг сабаби унинг таркибида сода ва туз борлигидадир, дейишяпти. Сода ва туз эса кўл сувига ширин маза киритган.

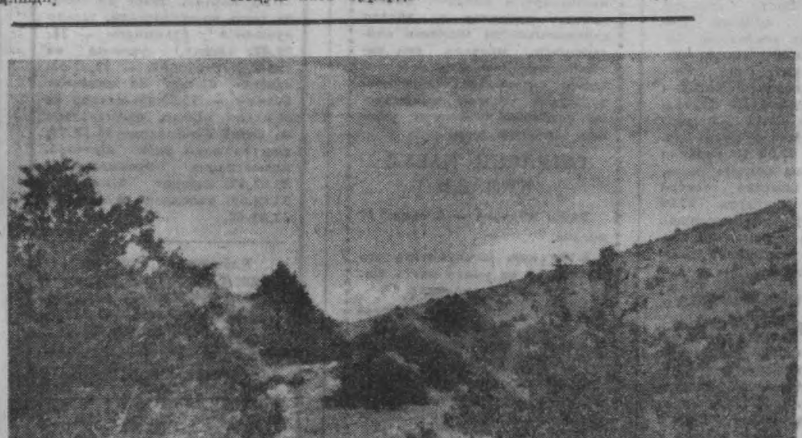

Ўлкамизда кишининг баҳри-дилини очадиган ажойиб боғлар, тоғ ва даралар, кўллар беҳисоб. Ҳисор тоғининг этаклари энг хушманзара жойлардан бири.

Тонг отди. Қуёшнинг заррин нурлари кўкатлар кокилидаги шудрингда жилоланади. Ўрмон оралаб кетган сўқмоққа жажжигина қуёнча сакраб чиқади-ю, яна яширинади. Айиқ ўзининг азамат ҳайқириғи билан чор-атрофни ларзага солади.

Бора-бора ўрмон тугайди. Ранго ранг гуллар билан безанган тоғ даралари бошланади. Бепоён гулзор ўртасида турарканснз, афсонавий гўзалликнинг мафтуни бўлиб қоласиз.

М. РАҲМОНОВ фотолари.

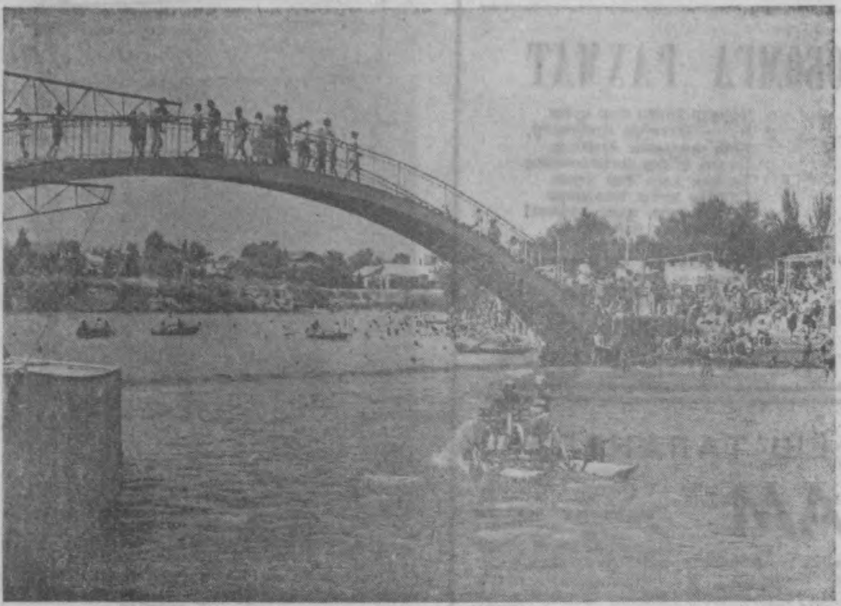

«ПОБЕДА» ПАРКИДА. Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ).

Беш кунлик ва дам олиш

ЭЛ ХИЗМАТИДА

ПУШКИН номидаги маданият ва истироҳат боғига борган одам дарров баланд бўйли, сочлари эл хизматида оқарган бир кишини кўради. У доимо елиб-югуриб юргани-юрган.

— Боқи ака, ишингиз ҳеч битмади-битмади-да, — дейишади ошналари унга ҳазиллашиб.

Чиндан шундай. Мана, ўн биринчи йилдирки Боқи Азизов эртадан то ярим кечагача боғда. Дам олиш учун бу ерга келган одамларга, қандай бўлмасин. яхши шароит яратиб бериши керак. Бўлмаса, кўнгли тинчимайди.

Одамлар ҳафтасига икки кун дам оладиган бўлишди-ю, Боқи аканинг иши яна кўпайди.

— Қандай иш қилсам, шанба, якшанба кунлари ҳамшаҳарларимиз бу ерда кўнгилдагидек хордиқ чиқарар экан?

Бу савол осонликча ҳал бўлмади. Боқи ака қанча-қанча ўртоқлар билан фикрлашди, ҳатто, маҳалла комитети раислари, корхона раҳбарлари билан учрашди, уларнинг маслаҳатларини олди.

Ниҳоят, аста-секин иш юришиб кетди. Боғ шанба ва якшанба кунлари эрталабданоқ дам олувчилар билан гавжум бўла бошлади.

Яна якшанба. Тоғ ортидан бош кўтарган сахий қуёш яна оламни нурга буркайди. Ҳаво борган сари исиб бормоқда. Аммо боғда бўлакча. Ғир-ғир шабада эсади. Айқириб оқиб турган сув эса атрофни салқин қилиб турипти.

Боқи ака кўприкдан ўтди-да чойхонани кўздан кечирди. Ҳамма ёққа сув сепилган. Каравотларда палослар ярақлаб турибди. Кўнгли таскин топди. Энди «Пахтакор», «Ойдин» ҳамда Маннон Уйғур номидаги маҳаллалардан келадиган азиз меҳмонларни бемалол қарши олаверади.

Соат ўн икки. Чойхона меҳмонлар билан гавжум бўла бошлади. Шу орада шаҳримизда истиқомат қилаётган оташнафас санъаткор, Тожикистон ССР халқ хофизи Маъруфхўжа Баҳодиров танбурини кўтариб келиб қолди. Ҳамма уни хуш қарши олди.

Навбат Маъруфхўжа хофизга. У Навоий ғазаллари билан ижро этган қатор-қатор ашулалар дам олувчилар қалбини беҳад тўлқинлантирди.

Каравотларда аччиқ чой ичиб ўтирган ошпазлар тараддудга тушиб қолдилар. Ўчоқларга ўт қалапди. Кўп ўтмай ўзбек паловининг хуш бўйини шабада олис-олисларга олиб кета бошлади.

Ошхўрликдан сўнг Боқи ака меҳмонларни боғдаги «Планетарий»га таклиф этди.

Ҳамма шарсимон хонада. Чироқлар аста ўчиб, осмонда юлдузлар чарақлайди. Астроном коинот ҳақидаги суҳбатини бошлайди.

Уч маҳалла аҳлининг Пушкин боғидаги истироҳати шу кун кечгача давом этди. Хайрлашув онида «Пахтакор» маҳаллалик 96 яшар Мирзо бобо боғ маъмуриятига сайлга келганлар номидан ташаккур билдирди.

Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғи маъмурияти меҳнаткашларнинг намунали дам олишларига ана шундай ҳисса қўшмоқда. Ўтган ой давомида бу ерда радио деталлари заводи ишчи-хизматчилари ажойиб сайл ўтказдилар. Шунингдек, Нариманов номли, Чкалов номли ҳамда «Зарбдор» маҳаллалари аҳолиси учун савол-жавоб кечаси бўлди. Буюк Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги олдидан эса қатор кечалар бўлиб ўтди. Бу ишларнинг амалга оширилишида маданият ва истироҳат боғининг бадиий раҳбари, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган маданият ходими Боқи Азизовнинг ҳиссаси катта бўлди.

Пушкин номидаги боғ бундан буён ҳам меҳнаткашларнинг кўнгилли хордиқ чиқариши учун хизматни яхшилайверсин.

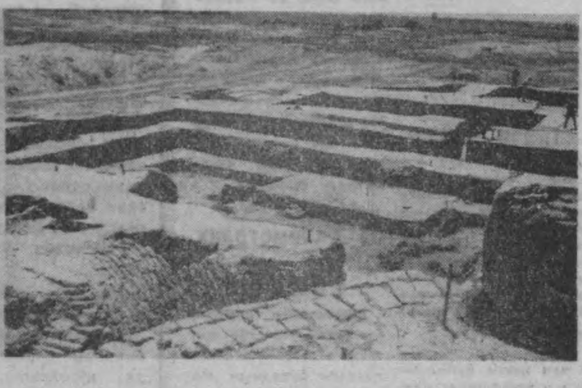

ҚАДИМИЙ ЁДГОРЛИКЛАР

Тупроқ бу қудратли девор, гумбаз ва йўлакларни бир ярим минг йилдан буён яшириб ётган эди. Улар яқиндагина ёруғлик юзини кўрди. Республика фанлар академияси тарих институти археологлари Тожикистоннинг жанубида қадимги қасрнинг харобаларига учрадилар. Қаср тасодифан топилди. Колхозобод район марказидаги янги уйлар атрофини тозалаётган бульдозер қаср мезанасига урилиб кетди.

Таниқли археолог тарих фанлари кандидати Г. А. Литвинский раҳбарлигида махсус экспедиция икки ярим ой давомида қазиш ишлари олиб борди. Бу вақт ичида олимлар қадимги Вахш водийсига ҳукмронлик қилган ажойиб қасрнинг қиёфасини қайта тикладилар. Қўрғоннинг йигирма метрлик деворлари душмандан сақланиш учун мураккаб системада қурилган эди. Қўрғоннинг ичида эса казармалар, яшаш уйлари ва ҳукмдорнинг катта қабул қилиш зали жойлашган. У ердан тангалар, қизиқ уй-рўзғор жиҳозлари ва бизнинг эрамиздаги VI—VII аср истеъмол буюмлари топилди.

«Динсизлар қалъаси»ни (Кофир-Қалъа шундай деб таржима қилинади) қазиш ишлари совет тарихчилари ва шарқшуносларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

СУРАТДА: археология ишлари қатнашчиси тарих фанлари кандидати Ўктам Бобоев (ўнгда) ва лаборант Виктор Соловьев. Ўнгда Кофир-Қалъанинг умумий кўриниши.

В. Стеченцев фотоси. ТАСС фотохроникаси.

Хоразм педагогика институтининг ўқитувчиси Халил Сиддиқов 20 йилдан бери Ўрта Осиё қадимий ёзуви ёдгорликларини қидириш билан шуғулланади. У ҳозиргача юздан ортиқ математика, астрономия, тарих ва медицинага оид қўлёзма ва эски босма китоблар тўплаган.

СУРАТДА. Халил Сиддиқов қўлёзмаларни ўрганмоқда.

Қ. Отаев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

3 август
ШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 Халқ куйлари. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Санъат усталарининг концерти. 20.00 «Гулшан», Адабий-музикали эшиттириш такрорланади. 21.00 «Қардош социалистик мамлакатларда» (ўзбекча). 21.10 «Қишлоқ радиоклуби» (ўзбекча). 22.20 «Шанба оқшомида» деган концерт (ўзбекча). 23.10 Дам олиш концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ҳажвий ҳикоялар (ўзбекча). 19.30 Саҳна усталари. СССР халқ артисти Наби Раҳимов (русча). 20.00 Рубобчи аёллар ансамблининг концерти (тожикча). 20.30 Озарбайжон куйлари. 20.50 «Проблемалар, тадқиқотлар, ўйлар» (русча). 21.00 Куйлар, қўшиқлар, рақслар. 21.30 Енгил куйлар (татарча).

4 август
ЯКШАНБА
БУТУНИТТИФОҚ ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.45 «Жамоатчилик фикри ва ахлоқ» деган суҳбат (ўзбекча). 8.25 «Эртлабки салом» деган концерт. 9.30 Классик куйлар (ўзбекча). 10.30 «Темир йўлчилар байрами» Ўрта Осиё темир йўли бошлиғининг ўринбосари Вали Хўжаев суҳбати (ўзбекча). 11.15 «Табассум» радиожурнали. 12.15 «Эрталабки салом» (Москва). 13.30 Ўрта Осиё темир йўли бошлиғининг ўринбосари Я. В. Бахолдин сўзи ва пўлат из магистраллари меҳнатчилари учун концерт (русча). 15.00 «Хатларингизга жавоблар» деган эшиттириш (ўзбекча). 15.10 Темир йўлчиларнинг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча). 16.10 А. Мухторнинг «Туяқудуқ сири» романи асосида радиопостановка (русча). 17.30 Идеология ишларини кучайтириш — жанговор вазифа. «Ўзбекистон коммунисти» журналининг бош муҳаррири А. П. Иваxненко сўзи. 17.45 Экран янгиликлари. 18.00 Музикали салом (ўзбекча). 18.40 Шарқ куйлари. 19.20 «Музикали глобус» (ўзбекча). 20.00 «Ешлик» радиостанциясининг программаси. 20.30 Халқ ҳофизларининг концерти. 21.00 «Дунё харитаси олдида» (ўзбекча). 21.10 Лирик концерт. 22.20 «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. 23.10 Дам олиш концерти.

5 август
ДУШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.40 Замонавий қўшиқлар. 8.25 Халқ куйларидан концерт. 9.15 «Бардонқулнинг жамоли» деган эшиттириш (ўзбекча). 9.30 Р. Ҳамроев. Фортепьяно ва оркестр учун поэма-концерт. 9.50 «Ленин, халқ, партия» деган суҳбат (тожикча). 10.30 Музикали драмалардан парчалар. 11.15 «Мусобақадошларимизнинг ишлари» циклидан эшиттириш (русча). 11.25 Енгил куйлар (ўзбекча). 12.15 «Ешлар ва студентларнинг IX жаҳон фестивалида». «Юность» радиостанциясининг махсус эшиттириши (Москва). 13.30 Куйлардан-куйларга (русча). 16.10 Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. В. Мейен. «Ассалом, келажак» кантатаси. Пўлат Мўмин шеъри. 16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча). 17.00 Татар ёзувчиларининг янги ҳикоялари (татарча). 17.20 Тўлқин новеллалари. Қозоқ тилида адабий эшиттириш. 18.00 Фалсафа фанлари кандидати С. Зиёевнинг «В. И. Ленин ва социалистик фаннинг равнақи» деган суҳбати (ўзбекча). 18.10 Ўзбек чолғу куйлари. 19.20 Республика халқ ҳофизларининг концерти. 20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. 20.30 Ешлар учун концерт (русча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.30 «Янги ёзувлар». Дадахон Нурий, «Бегона» номли радиоинсценировка (ўзбекча). 23.45 Кичик концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 «Бу қўшиқларни эслайлик» (русча). 9.15 Реклама ва эълонлар. 19.00 Мақомлардан парчалар. 19.30 Е. Брусиловский. Олтинчи симфония. 20.00 Р. Файзийнинг «Ҳазрати инсон» романидан парча (тожикча). 20.30 Балетлардан парчалар. 21.00 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. «Холисхон» спектаклидан саҳналар. 21.30 Халқ чолғу асбоблари янграйди.

САНЪАТ САРОЙИДА
3, 4 августда
янги, рангли кенг экранли бадиий фильм
«УНУТИЛМАС»
Сеанслар: кундуз соат 5 ярим, кеч 9.15 минутда
ҳамда
Рангли бадиий фильм
„ЧИНГАЧГУК КАТТА ИЛОН"
НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ
Сеанслар: эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, кеч 7 яримда.

А. НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ
1968-69 ЙИЛГИ МАВСУМИ 3 АВГУСТДА
М. Ашрафийнинг «Дилором» операси билан
ОЧИЛАДИ
Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети
5-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1968-1969 ўқув йилига
УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
мутахассисликлар бўйича: эркаклар ва аёллар устки кийимини тикиш бўйича тикувчилар, пойафзал тайёрловчилар, пойафзал тикувчилар.
7, 8, 10 синф ҳажмида маълумоти бор бўлган 15 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.
Тошкент шаҳрида яшовчилар кириш имтиҳонисиз қабул қилинадилар.
Қабул қилинганлар стипендия билан таъминланадилар.
Билим юртини тугатганлар олий ва махсус ўрта таълим билим юртларига иш стажи бор сифатида қабул қилинадилар.
Уқиш муддати — 2 йил.
Билим юртига қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, мактабдан характеристика, медицина справкаси, 4 та фото сурат (3Х4), турар жойидан справка.
Машғулотлар — тикув бўлимида 1 сентябрдан, пойафзал бўлимида 10 ноябрдан бошланади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 55-уй (7, 9, 11, 15-трамвайларнинг, 3, 6, 18; 23; 26, 54, 59 автобусларнинг, 2 троллейбуснинг «Театральний» бекати).

3 август
ШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Эшиттиришлар программаси. 19.00 Рус тилида: телевизион янгиликлар. Узбек тилида: 19.10 Болалар учун қўғирчоқлар телевизион театри. 19.30 киносаёҳатлар альманахи. 19.50 Телевизион янгиликлар. 20.05 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи-ақлнинг кўзи». 20.55 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 Киносаёҳатчилар клуби. 22.00 Бутуниттифоқ темир йўлчилар кунига бағишланган концерт. 23.15 «Вақт» информацион программаси. 23.45 Темир йўлчилар кунига бағишланган «Огонёк». 01.00 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида. Ешлар карнавали. 02.30 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивали кундалиги. 02.50 Фақат фактлар, эшиттиришлар программаси. 03.00 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

18.30 Эфирда «Молодость». 19.00 Телевизион сатира ойнаси. 19.15 Зангори экран ҳафталиги. 19.30 Рангли телевидение программаси.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Узбек тилида 21.00 «Шанба, нонуштадан сўнг». Дам олиш программаси (такрорий эшиттириш). 21.40 «Хатлардан-қўшиқларга». Концерт. 22.20 «У замонлар ўтиб кетган». Бадиий фильм

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 Душанба телестудиясининг эшиттиришлари.

4 август
ЯКШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 Эшиттиришлар программаси. Рус тилида 10.00 Болалар учун. «Қуёш қизи». Мультфильм. 10.20 «Қувноқ гулхан ёнида». Концерт. 10.45 Аркадий Гайдар қаҳрамонлари — экранда. «Тимур ва унинг командаси». Бадиий фильм. Узбек тилида: 12.55 Болалар учун. «Бизнинг лагерда» деган эшиттириш. 12.35 «Диққат! Шаҳарда сеҳргар!» Кинофильм. 13.30 Болалар учун. «Комсомолдан ўрнак ол!». 14.00 «Берлин». Кинофильм. 18.55 Эшиттиришлар программаси. 19.00 «Ахборт» информацион программаси (рус тилида). 19.30 «Пўлат йўллар». Темир йўлчилар кунига бағишланган эшиттириш. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Пойтахтимиз меҳмонлари. С. Абдулла, М. Муҳамедов, Т. Жалилов. «Гул ва Наврўз». М. Горький номидаги Фарғона область музикали драма ва комедия театрининг спектакли.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Узбек тилида: 10.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Олий ўқув юртларига кирувчилар учун физикадан машғулот. 11.00 Иншони қандай ёзмоқ керак?

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.00 Болалар учун «Эрталабки гимнастика машғулотлари». 12.55 Телевизион янгиликлар. 12.30 Ўқувчилар учун «Будильник». 13.00 Бугун — темир йўлчилар куни. 13.30 Табиат альбоми. 14.00 Усмирлар учун адабий альманах. 15.00 Эфирда «Молодость». 15.30 «Хотин-қизлар, сизлар учун». Тележурнал. 16.00 Ўқувчилар учун. «Ватанимизнинг муқаддас жойлари» Ясная Поляна. 16.30 Телевизион энциклопедия кутубхона. 17.00 Совет Армияси Флоти жангчилари учун. «Ғарбий гарнизон». 17.30 Музикали киоска. 18.00 Болалар учун. «Еттидан ўн иккигача». Бадиий фильм. 19.30 Рангли телевидение программаси. 21.00 Халқ рақси бадиий ҳаваскорлик ансамбларининг фестивали. 22.00 Бутуниттифоқ темир йўлчилар кунига бағишланган концерт. 23.15 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида. Бадиий гимнастика бўйича финал мусобақалар. 24.00 «Етти кун». Халқаро программа. 01.00 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида. Катта концерт. 02.30 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивали кундалиги. 02.50 Фақат фактлар, эшиттиришлар программаси. 03.00 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 ФРУНЗЕ ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

5 август
ДУШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 Эшиттиришлар программаси. Рус тилида: 19.00 К. Маклярский, Л. Раппорт. «Рихард Зорге». Чимкент область рус драма театрининг спектакли. Танаффус вақтларида Совет Армияси жангчилари учун кинофильм ва телевизион янгиликлар. Узбек тилида: 21.30 Телевизион янгиликлар. 21.45 «Мустаҳкам ем-хашак базаси учун» деган эшиттириш. 22.00 М. Горький номидаги Фарғона область музикали драма ва комедия театри артистларининг концерти. 23.00 «Ярим аср йилномаси» циклидан берилаётган кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1946 йил ҳақидаги серияси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Эшиттиришлар программаси. 13.05 Телевизион янгиликлар. 13.15 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Биз билан ўйнанг». 13.30 Болалар учун. «Тиканли қалъа». Кўп серияли телевизион бадиий фильм 3-сериясининг премьераси. 14.00 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида. 16.00 Москва кундузги эшиттиришларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 Совет Армияси жангчилари учун. «Совет Иттифоқига хизмат қиламан» деган ҳужжатли фильм (рус тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эшиттиришлар проликлар. 20.15 Шаҳарларнинг муграммаси. 20.05 Телевизион янгизикали турнири. 21.00 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида. 22.00 «Тобаго» йўлини ўзгартиради». Бадиий фильм. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 00.30 «Жасорат». Телеальманах. 01.00 Ешлар ва студентларнинг Софиядаги IX жаҳон фестивалида. 02.50 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 3/VIII да Ешликда берган кўнгил. 4/VIII да Навоий Астрободда, 5/VIII да Тошболта ошиқ.

3 АВГУСТДА

Антигона — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Изланиш — «ВОСТОК» (кечқурун)

ЕЗГИ БИНОДА

Жўнгли — «ФЕСТИВАЛЬ».

Деразангни қоққанида ёмғиру шамол — «ХИВА».

Қўпорувчилар — НАВОИЙ номли.

4 АВГУСТДА

Унутилмас — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Антигона — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Жунгли — «ФЕСТИВАЛЬ».

Деразангни қоққанида ёмғиру шамол — ХИВА».

Қўпорувчилар — НАВОИЙ номли.

Тошкент шаҳар ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш Бошқармасининг
ЎҚУВ КОМБИНАТИ
эркаклар ва аёллар устки кийимлари тикувчи усталар, эркаклар ва аёллар устки кийимларини тузатувчи усталар, эркаклар ва аёллар устки кийимларини бичувчи бичиқчилар, эркаклар ва аёллар сартарошхонада ишловчи сартарошлар, моделли оёқ кийимларини тикувчи усталар, ҳамма системадаги соатларни тузатувчи усталар, кийимларни химиявий тозаловчи усталар тайёрлаш учун
ЁШЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Уқиш муддати — 6 ойдан 11 ойгача.
8-10 синф маълумотига эга бўлган 15 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.
Қабул қилинганлар стипендия билан таъминланадилар.
Уқиш 1 сентябрдан бошланади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қорасарой кўчаси, 322-уй (7-троллейбуснинг охирги, 42 автобуснинг «Чуқурсой» тўхташ жойи).

Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй,
РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ.
Коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари —33-29-33, 33-29-09; масъул секретарлар—33-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 33-27-03: адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 33-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-57; ахборот бўлими — 33-65-57; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри,
Индекс 64579.
Нашр. № 2516- Р. 102216